

N:o 19.

Redaktör och utgivare: **FRANS J. HUSS.**
Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård.

Stockholm den 1 December 1888.

Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre.
Bilagan I: 75 öre, och III å 50 öre.

Årg. 8.

En wagneristisk affälling.

En högst pikant bok föll oss nyligen i händerna: »*Der Fall Wagner, ein Musikantenproblem von Friedrich Nietzsche, Leipzig 1888.*» Den, som känner något till Wagnerliteraturen, vet att Nietzsche hört till Wagners allra mest hänfödda tolkare och tillbedjare, och man blir därför högst öfveraskad af att i nämnda bok finna en uppriktig beklännelse om författarens fullständiga affall från wagnerismen. Detta lär visserligen närmast ha sin grund i att Wagner en gång sårat författarens fåfänga, men i och för sig är det i alla händelser ett märkligt tidstecken, som synes båda, att den hypnos, hvari ultrawagnerismen bundit tidens nervsjuka sinnen, icke är alldeles omöjlig att bryta. Som vanligt då en fanatiker slår om, blir Nietzsche nu lika fanatisk åt motsatta sidan och stundom orättvis mot sin forne afgud; men jämte öfverdrifterna innehåller boken likväl så många träffande uttryck, att ett referat af några punkter torde vara af intresse, helst skriftsättet är ganska roligt.

Det är icke blott ren elakhet — säger förf. — om jag i denna skrift prisar Bizet på Wagners bekostnad. Jag framlägger jämte åtskilligt skämt en sak, som icke är att skämta med. Ingen var kanske förtroligare än jag sammanvuxen med wagnerismen, ingen har mer hårdnackadt värt sig derför, ingen mera gladt sig öfver att vara den qvitt. Min största lifserfarenhet var ett tillfrisknande. Wagner hör blott till mina sjukdomar.

Törs jag säga att Bizets orkesterklang är nästan den enda, som jag ännu uthärdar? Den andra sortens orkesterklang, den wagnerska, brutal, konstlad och »oskyldig» på en gång och dermed tilltalande de tre sinnena i den moderna själen — hur skadlig är ej för mig denna wagnerska klang! Jag kallar den scirocco. En förtretlig svett utbryter hos mig.

Bizets musik synes mig fullkomlig. Den framkommer lätt, böjligt, med höflighet. Den är älskvärd, den *svettas* icke. Den är ond, raffinerad, fatalistisk, och förblifver dock populär — den har raffinemanget hos en race, icke hos en individ. Den är rik och precis. Den bygger, organiserar, blir färdig; dermed utgör den motsatsen till polypen inom musiken, till den »oändliga melodien». Har man väl hört smärtsammare tragiska accenter på scenen? Och huru ernås de? Utan grimaser! Utan falskmyntning! Utan den stora stilens *lögn*! Slutligen: denna musik tager åhöraren för intelligent — till och med såsom musiker — och är dermed motsatsen till Wagner, som utom allt annat äfven var världens *ohöfligaste* geni.

Men ni hör inte på mig? Ni föredrager Wagners problem framför Bizets? Äfven jag underskattar det icke, det har sin retelse. Frälsningsproblemet är till och med ett ärevärdigt problem. Wagner har öfver ingenting grublat så djupt som öfver frälsning: än en man, än en fröken — det är hans problem. Och så rikt han varierar sitt ledmotiv. Hvilka sällsynta, djupsinniga utvikningar! Hvem annan än Wagner lärde oss att oskulden med förkärlek frälsar intressanta syndare (såsom fallet är i Tannhäuser)? Eller att till och med den evige juden blir frälst, bofast, om han gifter sig (fallet i Flygande holländaren)? Eller att gamla förderfvade fruntimmer föredraga att frälsas af kyska ynglingar (Kundry)? Eller att sköna flickor hälst frälsas af en riddare, som är wagnerist (Mästersångarne)? Eller att äfven gifta fruar gerna frälsas af riddare (Isolde)? Eller att den »gamle guden», sedan han på allt sätt moraliskt komprometerat sig, äntligen frälsas genom en fritänkare och immoralist (Nibelungen)? Eller att det kan hafva de värsta följder om man ej i rätt tid går till sängs (Lohengrin), och att man aldrig kan

så noga veta med hvem man egentligen gifter sig (återigen Lohengrin)? — Tristan och Isolde förhållar den fullkomne äkta mannen, som i ett visst fall blott har en fråga: »Nå men, hvarför har ni inte sagt mig det der förut?» Lohengrin innehåller en högtidlig bannlysning mot forskning och spörsmål. Wagner företräder dermed det kristliga begreppet »du skall och måste tro.» Det är nu en förbrytelse mot det högsta och heligaste att vara vetenskaplig. Flygande holländaren predikar den sublimes läran, att qvinnan fäster och »frälsar» äfven den ostadigaste.

Jag ställer den synpunkten främst: Wagners konst är sjuk. De problem, han bringar på scenen — idel hysteriproblem — det konvulsiviska i hans affekt, hans öfverretade sensibilitet, hans smak för alt starkare kryddor, hans ostadighet, som han förklädt till princip, icke minst hans valda hjeltar och hjeltinnor, betraktade såsom fysiologiska typer — alltsammans framställer en sjukdomsbild, som ej lemnar något tvifvel öfrigt. Wagner är »une névrose». Just emedan ingenting är modernare än denna sjukdom, denna tröghet och öfverretning i det nervösa maskineriet, är Wagner *den moderna konstnären* par excellence, modernitetens Cagliostro. I hans konst är på det mest förföriska sätt blandadt hvad nu hela världen har mest af nöden — de utmattades tre stora stimulantia: det brutala, det konstlade och det oskyldiga (idiotiska).

Hur fattig, hur förlägen, hur diletantisk är icke Wagners konst att »utveckla», hans försök att åtminstone sticka om hvartannat det, som icke vuxit fram ur hvartannat. Att Wagner har förklädt till princip sin egen oförmåga af organisk gestaltning, att han statuerat en »dramatisk stil», der vi blott statuera hans oförmåga af någon stil, motsvarar en djerf vana, som ledsagat Wagner genom hela lifvet: han sätter

upp en princip hvarhållt en förmögenhet fattas honom. Beundransvärd, älskvärd är Wagner blott i uppfinningen af det minsta, i framdiktning af detaljer — man har ock rätt att här proklamera honom till mästare af första rang, såsom vår störste musikaliske *miniaturist*, hvilken inom den minsta ram hoptränger en oändlig betydelsefullhet och ljufhet. Hans rikedom på färger, halfskuggor, förtonande ljus skämmer bort oss till den grad, att vi efteråt finna nästan hvarje annan musiker alltför robyst. Bortsedt från magnetisören och alfreskomålaren Wagner ges det ännu en Wagner, som lägger små dyrbarheter af sides: vår störste musikaliske melankoliker, full af blickar, hjertligheter och trösteord, der ingen gått honom i förväg, mästaren i toner af en svärmodig och sömnig sällhet . . .

Var Wagner öfver hufvud en musiker? I alla händelser var han i högre grad någonting annat: nemligen en oförliknelig histrio, det mest häpnadsväckande teatergeni, som tyskarne haft, vår *sceniker* par excellence. Han hör hän annorstädes än i musikens historia; med dess äkta storheter bör man icke förväxla honom. Wagner och Beethoven — det är en hädelse — och till sist en orättvisa äfven mot Wagner. Han var äfven som musiker blott hvad han i allmänhet var: han *blef* musiker, han *blef* skald, emedan tyrannen i honom, skådespelarsnillet, tvang honom dertill. Wagner var icke musiker af instinkt. Detta bevisade han derigenom, att han prisgaf all laglighet och all stil i musiken för att göra af den hvad han behöfde, en teaterretorik, ett medel för uttryck, åtbördsförstärkning, suggestion, något psykologiskt pittoreskt. Han kan här gälla som uppfinnare af första rang — han har förökat musikens språkförmåga i det omätliga. Men då den icke tages i skydd af teatersmaken, är hans musik helt enkelt en dålig musik, den sämsta, som kanske någonsin blifvit gjord. När en musiker ej längre kan räkna till tre, då blir han »dramatisk», wagnerisk. Wagner har nästan upptäckt, hvilken magi kan utöfvas äfven med en upplöst och liksom *elementarisk* musik. Hans medvetande derom, hans instinkt att alls icke behöfva den högre lagligheten eller stilen, gränsar till det hemska. Det elementära är tillräckligt — klang, rörelse, färg, korteligen musikens sinlighet. Wagner räknar aldrig som musiker, ur något musikersamvete, han vill blott ha verkan, och ingenting annat än verkan. Hans musik är aldrig *sann*.

Men man *anser* den vara det, och så är allt i sin ordning.

Det råder en annan anda vid teatern, sedan Wagners anda råder der: man begär det svåraste, tadlar hårdt, berömmar sällan. Smak är ej mer af nöden, ej en gång röst. Man sjunger

Wagner med ruinerad stämma: det verkar »dramatiskt». Till och med begåfning är utesluten. Det *espressivo* till hvarje pris, som det wagnerska idealet, *décadence*-idealet fordrar, låter illa förena sig med begåfning. Dertill behöfs blott *dygd* — det vill säga *dressyr*, automatism, »sjelfförsakelse». Wagners teater har blott ett af nöden — *germaner!* Definition på germanen: hörsamhet och långa ben. Det är af djup betydelse, att Wagners uppkomst till tiden sammanfaller med tyska rikets uppkomst. Aldrig har blifvit bättre kommanderadt eller bättre lystradt. Särskildt de wagnerska kapellmästarne äro värdiga en period, som efterverlden med skygg vördnad skall benämna *krigets klassiska tidsålder*.

August Södermans manu- skriptsamling.

Anteckningar af A. L.

33. Burlesque för orkester, claverskiss. Göteborg 1855. — En liten antydande skiss i valstakt med trio, daterad 30 aug. Melodiös bagatell, passande för sitt ändamål, som antagligen varit att tjena som mellanaktsmusik; detsamma var väl fallet med en på samma blad upptecknad »Polka».

34. Qvintett ur Zigenaren, fullständig skiss. Gohlis 16 april 1857. — 119. Zigenaren, opera i 4 akter, fragment, tydlig claversättning, Leipzig 1857. — »Zigenaren» är den största af de operor, hvartill mera omfattande fragment föreligga i samlingen. Den är ock anlagd i ganska stor stil, visserligen icke i heroisk, genomkomponerad Wagnerstil, liksom »Harald och Anna», men med flere breda och utförliga nummer, liksom en större comique eller »romantisk opera», som den ock kallas på titelbladet till andra akten. Det är nämligen denna akt, som föreligger, sannolikt fullständig, i pianoskiss, och den utgöres af: n:r 4, trio (Agnes, Theobald, Grefven), daterad Leipzig 12 jan. 1857 och räckande i »7 minuter»; n:r 5, duett (Theobald, Grefven), 28 jan., 4 minuter; n:r 6, recitativ och aria (Polgar), 22 jan., 4 minuter; n:r 7, qvintett med kör (Agnes, Polgar, Veit, Theobald, Grefven), Gohlis 16 april, 5 minuter; n:r 8, final (Alla utom Theobald, samt kör af gäster), Leipzig 26 mars, 11 minuter. Texten och dess författare äro mig obekanta (i Clements och Riemanns operalexika finnas flera stycken med nämnda titel, hvaribland man snarast skulle vilja gissa på »Der zigeuner oder der erbe von Hohenegk», en romantisk 4-aktopera af E. Devrient, som komponerades af Taubert för Berlin 1834 och af Moritz Hauser för

Såsom praktisk teaterkarl har Söderman flerstädes antecknat på sina kompositioner hur lång tid utförandet tager.

Dresden 1855). Af sångnumren kan man, ehuru mellan dem utan tvifvel får tänkas en talad dialog, bilda sig en tämlig föreställning om andra akten. Theobald lär i trion Agnes att sjunga en sorgmodig ballad, och hennes fader, grefven, iaktager deras växande kärlek, men hans »ära fordrar» att skilja dem åt. Detta sker före nästa duett, hvori »vasallén» Theobald stolt sätter sitt hjertas adel emot grefvens börd, försmår dennes skänker och säger sig vilja draga ut i verlden ensam med sin cittra. I den följande arian uppträder Polgar med orden: »Det är dock visst, jag känner detta ställe, i drömmar jag så ofta såg det ju» — hvadan man antagligen i honom har att se den obligata »zigenaren», som naturligtvis egentligen är ett bortstulet grefvebarn. Detta göres troligt deraf att han, ehuru han i sextetten visar sig vara i tjänst hos Agnes, likväl trotsigt vägrar lösa sporrarne på grefvens frände Veit, för hvilken uppstudsighet grefven förvisar honom. Emellertid är han ännu kvar i finalen, der han rågar måttet af sin djerfhet genom att slå bagaren ur handen på Veit då denne skrytsamt kallar Agnes för sin brud, hvarefter han för att undgå straff kastar sig ut genom fönstret; man stannar i ovisshet om huruvida han slår ihjäl sig eller lyckas fly. — Musiken är vacker och väl gjord, melodierna af klassisk skönhet, något af Beethoven eller Weber. Flere nummer skulle vara tacksamma konsertstycken, basduon mellan grefven och Theobald har till och med en koloraturkadens. Bästa stycket, den sublima qvintetten, har tonsättaren lyckligtvis sjelf räddat från glömskan, liksom flere andra nummer från denna tid, genom att intaga den i sin stora messa, hvarest densamma bildar den konstfullaste afdelningen af »Gloria», nämligen stycket »Cum sancto tuo spiritu in gloria Dei patris».

35. 33:e psalmen för soloqvartett med kör, fullständig och tydlig renskrift, Leipzig 2 nov. 1856. — 138. Motette »Leucht ferner mir mein seelenlicht» för 4 solostämmor och blandad chör. Dresden 16 aug. 1869. — Motetten är i sjelfva verket endast tredje och sista satsen ur förstnämnda psalm, något omarbetad. Psalmen — som äfven föreligger i en första skiss daterad 19 okt. 1856 — består nämligen af tre satser, uppenbarligen först tjenstgörande som studiematerial för Richter, hvars rättande hand stundom är synlig, och därför renskrifna på åtta system med de antiqverade klaver, som ännu anses oundgängliga i studiestycken, ehuru numera ingen förnuftig människa använder dem i praktisk sångmusik. Oafsedt den nämnda motetten från 1869, återkom tonsättaren ännu en gång till dessa psalmsatser, då han 1874—75 ämnade dem för en samling »J. L. Runebergs psalmer för kyrkan och

skolan», och sålunda försåg dem med svensk text. I denna form blef omsider första och bästa satsen under namn af »Guds hus» tryckt i andra häftet af Hedenblads Koralbum; dubbelkören är förvandlad till enkel och slutet omarbetadt, i öfrigt öfverensstämmer den tryckta kören mera med den allra första skissen än med den för Richter afsedda renskriften. De båda öfriga satserna kunna ej i värde jämföras med den första; dock utskrefs äfven den andra med Runebergs ord under titeln »Guds ord», hvaremot till den tredje, betitlad »Sommaren», endast början af svenska texten finnes antydd. Som arbete betraktadt, vitnar det hela om mycken flit.

36. Gott sei dank in aller welt, motett för chor, tydlig handstil, Leipzig 15 nov. 1856. — Utom detta partitur, utskrifvet liksom det förra med sopran-, alt-, tenor- och basklav och fullt af Richters rättelser, finnes äfven en första skiss, som nästan oförändrad lades till grund för en senare, påbörjad renskrift under titel »Pingstpsalm» och tillämnad med Runebergs ord: »Vi lofva dig, du Helge And». Det är skada att denna renskrift, sannolikt samtidig med förut nämnda Runebergs psalmer, icke blef utförd, ty sången är både vacker och originel, ehuru man ej kan undra på, att Richter å den »stränga satsens» vägnar måste finna t. ex. följande inpass härresande:

37. Marsk Stigs döttrar, clavierpartitur. Sthlm 1866. — 77. Marsk Stigs döttrar i skiss. — Skisser finnas till: inledningen; en effektiv ballad för unisonkör med två harpor »Och ungersven han sadlar sin gångare grå;» en äfvenledes verkningsfull melodram med harpor »En riddare hög uti grönskande skog» jämte kör bakom scenen »Voe tibi maledicto;» den förut bland Södermans kontrapunktiska studier omtalade »Osanna», som föreligger i flere bearbetningar och slutligen hamnade bland »Andliga sånger» utgifna hos Lundqvist; samt de båda ypperliga entreakterna, den ena hufvudsakligen en halling med soloviolinstämd i a-e-a-ciss, den andra en springdans sedermera inlagd i »Vid riksgränsen.» Inledningen är nyss utkommen hos Elkan & Schildknecht i fyrhändigt arrangement af Erik Åkerberg. Utom dessa nummer innehålla de i Operans bibliotek förvarade partituren: ett »Kyrie», sedermera intaget bland »Andliga sånger;» ett »Agnus Dei» af soloqvartett jämte »Miserere» af kör, svagt nummer; några mindre vallåtar och soli af Holger och Astrild; balladen om Marsk Stigs döttrar, melodram med

harpor; samt två körer a cappella, »Jungfrun gick åt lunden den sköna», »Och blomstren de dofta», båda tryckta bland »Sex visor i folkton» (Elkan & Schildknecht). Första akten är dagtecknad 17 jan. 1866, sista akten 2 mars. Stycket gafs 19 mars. Texten är af L. Josephson. (Forts.)

Beethovens och Schuberts sista grafläggning. (Slut.)

Öfverflyttningen af *Frans Schuberts* lik egde rum den 22 september. På Währingerkyrkogården hade en mindre skara af konstnärer och konstvännen samlats för att närvara vid uppgräfningsen af Frans Schuberts jordiska lemningar i och för deras öfverförande till den stora nya centralkyrkogården. Vid den anspråkslösa graf, hvari man nedsänkt Schuberts stoft efter den nämnda uppgräfningsen deraf 1863 den 23:e oktober, hade församlat sig jemte den döde mästarens bröder, Andr. och P. Herm. Schubert*, den bekante Schubertsamlaren Nikol. Dumba, hrr Kremser, Hoffmann, Bruckner m. fl. tonskonstnärer och äfven en vetenskaplig deputation bestående af prof Toldt, dr Weissbach och prof. Langl hade infunnit sig för att med ministerns tillåtelse göra mätningar på Schuberts hufvudskål och taga fotografiska afbilder deraf. Omkr. kl. 4 e. m. öppnades grafven, hvari på ungefär 8 fots djup den förrostade metallkistan påträffades, å hvars lock man fann en sönderfallen lagerkrans med gulnade blad ibland jord och dy. Låset och förseglingen på den med namnet »Frans Schubert» betecknade kistan voro oskadade. I kyrkogårdens grafkapell öppnades kistan, och öfver den dödes tillstånd samt mätningarne hafva meddelanden gjorts af Neue Frie Presse. Schuberts hufvudskål befans till färgen mörkgul liksom de andra benlemnningarne och hvilade med kraniet bas på underkäken, å båda sidor i kistan lågo för öfrigt ben af de öfre och nedre extremiteterna, bäckenet var sönderfallet och vid foten af kistan lågo knotor af hand och fot. Ryggkotor och refben saknades alldeles. Schuberts hufvudskål var bättre bibehållen än Beethovens; den öfre delen och högra sidan visade ännu rätt fast struktur. Käkarne hade alla tänderna i behåll utom sista öfra framtanden på högra sidan. Hufvudskålen var fullständigt normalt bygd och kännare af Schubertporträtter igenfinna lätt hufvudformen och några drag af den döde mästaren. De ofvannämnde representanterna för antropologiska sällskapet togo ej mindre än 50 mätningar af hufvudskålen. Prof. Langl vid högre realskolan i Leopoldstadt, som mycket sysselsatt

* Enl. en annan uppgift icke en broder utan en svärson till And. Schubert.

sig med anatomisk fotografering, tog fyra bilder af hufvudet: en face, profil (högra sidan) bakhufvudet och hjessan ofvanifrån, den hufvudet hvarje gång närslutna och medfotograferade centimeter-måttstocken tillät noggranna mätningar af bilden. Resultatet af mätningarne är hufvudsakligen följande: Schuberts hufvud är litet, ansigtet i förhållande till hjernskålen starkt utvecklad, med hänseende till kakens ställning ortogonalt — en s. k. rundskalle*.

Klockan var minst half 6 då hufvudet åter nedlades i kistan. Under högtidlig tystnad stodo de närvarande kring kistan och det uppväckte rörelse hos alla då prof. Bruckner bad om tillåtelse att vidröra mästarens hufvud och derefter djupt rörd lade sin hand på den dödes panna. Han var den siste som rörde vid Schuberts stoft. Kistan tillslöt och nedsattes i den nya sarkofagen, som utförd i ciseleradt, stilfullt metallarbete vid fotändan visar initialerna F. S. En plåt visar ett kors under hvilket följande inskrift är anbragt: Frans Schubert, född 31 januari 1797, död den 19 november 1828. På söndagsmorgonen vid half 9-tiden öfverfördes kistan till centralkyrkogården. En mängd af vackra kransar, palmqvistar och bandprydda blombuketter smyckade kistan. Tåget rörde sig genom Währinger-hufvudgatan till Votivkyrkan, der samtliga sångföreningar i Wien och dess omgifningar uppställt sig. På Schillersplatsen sjöngo dessa Schuberts kör »Die Nacht»; Schuberts födelsehus, Nussdorferstrasse 54 och Schubert-Minnesvården i Wiens stadspark hade af stadens manssångförening rikt smyckats med blommor och lager. På kyrkogården, der det praktfulla tåget med sina 150 vagnar inträffade omkr. kl. 11, mottogo lydbiskop Angerer, flere andra andlige, professorerna vid konservatoriet, hofrådet von Weilen, Nikolaus Dumba, dr Frankl kistan på den med åtta hästar förspända likvagnen, hvarefter den kyrkliga jordfästningsakten utfördes. Derpå sjöng Wiens manssångförening Herbecks »Libera», och under det medlemmar af hofkapellet blåste Schuberts sång »Der Tod und das Mädchen» begaf sig tåget till grafven, hvars plats bredvid Beethovens vi förut omnämnt. Hofskådespelaren Gabillon framsade en hyllningsdikt af Frankl och dr v. Oschbauer, manssångföreningens ordförande öfverlemnade i ett högstämtd tal minnesvården i staden Wiens beskydd, och vice borgmästaren Prix öfvertog densamma i stadens namn. Sedan biskop Angerer uttalat välsignelsen nedsänktes kistan i grafven under tonerna af Schuberts »Zum Feste

* Hufvudskålens horisontala omfång var 527 millimeter; största längd (fram till) 183, största bredd 148, hufvudskålshöjd 139, ansigtshöjd 118, öfre ansigtbredden 108, undre ansigtbredden 113; allt millimeter.

Allerseelen». Grafvården består af en 3 meter hög å båda sidor af pelare flankerad marmorskifva, på hvars öfre hälft befinner sig i relief Schuberts porträtt, som bekransas af sänggudinnan. Under porträttet är en blomsterströende genius anbragt. Nedanför reliefen läses namnet »Schubert» i gyllene bokstäver och vid foten af minnesvården tilliggnan: Åt hans minne af Wiens Mans-Sångförening. På eftermiddagen samma dag firade Schubertförbundet vid den nya grafven mästarrens minne.

Hnru Beethoven såg ut.

(Ur »Neue freie Presse»).

Det finnes ännu gamla personer, som hafva sett Beethoven gå omkring i Wien. Det personliga intryck han gjorde när han i Wien eller dess omgifningar företog sina »arbetande promenader», var ständigt det samma. Man stannade något förvånad, lyfte kanske något på batten och sände honom en medlidsam blick. Man såg i honom ett väsen, som var förklaradt för världen, som blott var sysselsatt med sitt eget inre och som föga brydde sig om det jordiska.

Efter att hafva omtalat de undersökningar angående Beethovens kranium, m. m., som företagits af dr Frimmel, professor Langer, m. fl. forstsetter tidningen:

Ungefär följande bild blir resultatet: En undersätsig medelstor gestalt, nästan massivt fyllig, krönt af ett hufvud, som är ovanligt stort och som på grund af det tjocka, svarta håret synes vara ännu större. Ty detta hår är ej ordnad utan antager de mest fantastiska former, alt efter som det för tillfället är tillbakastruket eller fladdrar för vinden. Den breda pannan med det framspringande midtelpartiet är ej glatt, utan ojämn på ytan. De buskiga ögonbrynen rynkas då och då. Något djupt ligga de små bruna ögonen, hvilka liksom hela mannen äro mycket rörliga. Näsan är bred, ansigtet starkt rödlätt, välfödt och mycket kopparrigt. Munnen är bred, liksom hela hufvudet. Hakan är osymmetrisk, i det den högra hälften är outvecklad. En stor rynka till höger, ungefär midt emellan munnen och hakan, är mycket karaktäristisk. Tätt under örat bär han litet skägg. Kraftiga, nästan grofva, röda händer komplettera bilden.

Så ungefär är bilden af Beethoven i hans 42 år.

Hans dräkt är än modern, än försummad, ja smutsig. Han bär i allmänhet det snitt, som mest begagnas. Vi hafva ännu en teckning af Lyser, der vi se Beethoven gå ute på gatan. Något böjd vandrar han framåt, med händerna på ryggen, den höga, svarta hatten ned i nacken och hufvudet upp-

lyftadt. Med korta, raska små steg rör han sig framåt. Han liknar en gud i grotesk förklädnad.

Är detta nu den verkliga Beethoven? Ja och nej. Som ung man aflade Wilhelm Grimm ett besök hos Göthe. I anledning här af skref han: »Den man, hvars porträtt vi tidigare sett så många gånger och gjort oss förtroliga med, är oss' ej helt främmande. Men dock fins det, när man ser honom rätt i ansigtet, något nytt som öfverraskar. I verkligheten ligger der en egendomlig makt, som konsten ej kan komma nära.» En djupsinnig anmärkning! Först och sist är det dock i en konstnärs verk, som vi lära känna honom. Der är han alltid att finna och der är han alltid sig sjelf.

Musikpressen.

På Abraham Lundquists förlag har nyligen utgifvits:

För piano-solo:

Beaumont, P. *Album 1889*, 6 Poésies mig-nonnes, morceaux faciles (Mazurka, Serenade, Menuet, Bluette, Valse, Polonaise). Pris 2 kr.

Ölander, John: *High life*, polka tillegn. Furusunds badsocietet. Pris 75 öre.

Vinterblommor 1889, dansmusik arr. af Is. Looström. Pris 1 kr. 50 öre.

Barnbalen 1889. Pris 1 kr.

För solo-sång med piano:

Sångprogrammet, valda sänger af de förnämsta tonsättare. Häft. 1 och 2 à 1 kr. 50 öre.

Häft. 1: Adam: Zephoris sång, »Hennes namn och börd», ur »Konung för en dag» (g—f); Geijer: Vallgossens visa (d—f); Schumann: »Hur sälla der vandra», ur »Paradiset och Perin» (ess—f); Salberg, John: Till Emma (d—f); Pergolesi: Nina (d—e); G****: Jullockorna (g—g); Hallström: Sensitiva (d—f); Wagner: Davids sång »Vid Jordan», ur »Mästarsångarne» (c—g); Heland v. F.: Lärkan (c—f); Mendelssohn: Nattlig sång (d—g); Meyerbeer: Vascos cavatina »Underbara land» ur »Afrikanskan» (d—g).

Häft. 2: Hallström: Slummersång ur »Neaga» (d—g); Haydn: Uriels aria »Med ädel håg», ur »Skapelsen» (e—g); Söderman J. A.: Majvisa (ess—g); Auber: »O du mitt hjertas herskarinna», ur »Svarta dominon» (c—f); Troili: »Liten visa jag sjunga vill» (f—f); Schumann: »I enslig skog», ur »Paradiset och Perin» (e—e); Geijer: Mod och försakelse (b—f); Wagner: Walters sång, »Den källa som du, Wolfram, dyrkar», ur »Tannhäuser» (f—f); Foroni: Aiglelets kupl. »Gud bättre mig arme», ur »Advokaten Pathelin» (c—gess).

På Abr. Hirschs förlag har utkommit:

För piano-solo:

Teilman, Chr.: *I skymningsstund*, Fantasi, op. 125. Pris 75 öre. — *Berceuse*, op. 126. Pris 50 öre.

För violin och piano:

Dente, Joseph: *Romans* tillegn. fru Hilma Lundqvist. Pris 1 kr.

Sjögren, Em.: *Contrabandisten*, transskription af Tor Aulin, tillegn. Emil Sauret (B svårare arrangement). Pris 1 kr.

Femtio melodiosa stycken, folkvisor, sänger ur operor m. m. (arrangem. bihang till vio-

lin-skolor), utgör Häft. 1 af Bibliotek för violinister. Pris 1 kr. 50 öre.

Solo-sänger med piano:

Kjerulf, H.: *Serenade ved strandbredden*, arrangement (f—f). Pris 75 öre. — *Ved hafvet*, arrangerad duett (c—d). Pris 50 öre.

Körsånger:

Studentsånger utg. af Ivar Hedenblad. Del II Häft. 5, innehåll: Bellman: »Aldrig en Iris», Hedenblad: »Venetiansk visa», Kjerulf: Nökken, Petschke: Välkommen till våren, Frieberg: »Fosterlandet, Larsen, N.: Ved löfspring, Folkvisa, »Värvin-dar friska», Reisinger, F. A.: Uppaa fjellet, Nordblom: Marsch, »Fortida minnen», Schubert: Vemod. — Del III Häft. 1, innehåll: Bellman: »Undan, ur vägen», Svedbom, W.: »Grönbergens visa (ur Dybeck Sv. Folkmel.), Grieg: Serenade till Welhaven, Folkvisa: »Skadis klagan», Reinecke: »Bryt rosen ej», Hedenblad: »Studentsång, Heise: Det er efteraar, Lange-Müller: Serenad.

Kör-album, en samling flerstämmiga sänger för blandade röster, utg. af Ivar Hedenblad, Häft. 3. Pris 1 kr. Innehåll: Hedenblad: »I himlen blott bor friden», Sullivan: »Min älskling, o sof!», Jadas-sonn: Rosen (Haiden-Röslein), svensk och tysk text, Tre gammal-böhmiska julvisor, arr. af Riedel, 1. »Jord och himmel fröjder er», 2. »Englarne och herdarne», 3. »Må Herren Gud vi lofva».

Af de ofvannämnda pianosakerna innehåller Beaumonts Album ganska nätta saker för unga pianoelever, som hunnit öfver nybörjarstadiet. Teilmans stycken höra till den enkla salongsmusiken och låta rätt väl höra sig. Danshäften för »säsongen» likna sina äldre syskon med innehåll af modern dansmusik. »Vinterblommor» innehålla Valser af Birk (»Svärmerskan»), Fétras (Rosiga kinder) och Joh. Strauss (Donauflickan), »Turistfransäs» af Placke, Polkor af Ziehrer (Vid midnatt), Schmidt-Berka (»Studentlif») och L. André (»Reinländer») samt Hambopolska. Samlingen, hvars första årgång bär årtalet 1859, firar med detta sitt 30-års-jubileum. Barnbalen innehåller i lätt och lämplig sättning valser af Little (»Kon-govals») och Näschke (»Vid fjerran strand»), Farinellifransäs af Zumppe, Scottisk, Polka (»God natt») af Piefke, Polka och Hambopolska. — Ölanders polka kan rekommenderas såsom melodios och dansant. På första raden af sid. 3 i densamma borde ett par ciss efter c (återställt) betecknats med kors för tydlighets skull.

Bland solosångerna nämna vi först den nya samlingen »Sångprogrammet» som vi låtit rekommendera sig sjelf genom anförande af innehållet. Sångerna synas valda med afseende på omfånget, hvilket i parantes antyds (från lägre till tvåsrtukna okt.), så att de lämpa sig för vanliga röster (lägst b, högst g.) I cavatinan ur »Afrikanskan» (H. 1, sid. 23) borde i 8:de takten från slutet f i basen företecknats med kors, då det naturligtvis liksom i diskanten bör vara fissa.

Medan vi tala om sänger vilja vi påpeka de välbekanta Kjerulfska sän-

gera, utgifna af Hirsch, hvilka genom detta arrangement äro lämpade för solosång. Samma förläggare har sett violinspelarna till godo med de nämnda sakerna, bland hvilka Aulins arrangement är ett svårare konsertstycke, såsom man kan se. Dentes Romans, tillägnad den skickliga violinspelerskan Hilma Åberg-Lundquist, har i komponistens namn en borgen för sitt värde och erbjuder inga större svårigheter för en öfvad violinist. Biblioteket för violinister har i sitt första häfte att bjuda på små lätta och bekanta stycken.

Af flerstämmig musik ha vi slutligen att nämna dir. Ivar Hedenblads samlingar: »Studentsången» och »Köralbum». De i den försträmda samlingen, med * betecknade äro icke förr utgifna och utgöra goda nyheter för kvartett- och körsången. Köralbumets häfte kommer säkert att blifva välkommet för våra sängsällskap, ty det innehåller idel vackra saker, hvaribland de i sin andaktsfulla enkelhet präktiga julvisorna varit hörda på konserter här i hufvudstaden med stort bifall. Sullivans intagande sång kunna vi ej heller underlåta att påpeka.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. Nov. 16 Bizet: *Carmen* (fröken Oselio, Escamillo: hr Lejdström) — 18 Gounod: *Faust* (Margareta, Faust: fröken Ek, hr Strandberg) — 19 Thomas: *Mignon* — 21, 23, 28 Boito: *Mefistofeles* (Margareta, Helena: fröken Oselio) — 22, 25 Adam: *Konung för en dag* (Neméa: fru Stefanie Hedén, 1:a debut på Kgl. Op., Zelida: fru Edling, Strandberg) — 29 Musikföreningens 18:de konsert, Berlioz: *Faust* (Margareta, Faust, Mefistofeles, Brander: fru Edling, hr Strandberg, Salom. Smith, Nygren) — 30 Wagner: *Lohengrin* (Ortrud fröken Wellander).

Vasa-Teatern. Nov. 16, 18, 20, 22 Offenbach: *Pariserlif* — 19, 21 Costé: *Kolhandlarne* — 24—30 *Den nye Mikadon* operett i 3 akt., fri bearb. af X. Musiken af Arthur Sullivan m. fl., instrum. af F. Ringvall jun. (hufvudroller: Tsing-Tsing, Mikado af Japan: fröken A. Pettersson; prins Nankipn, Phum Ling, Pei Ho: hr Johansson, Grönder, Kloed).

Södra Teatern. Nov. 17, 18, 20—22, 24, 25 Offenbach: *Orpheus i underjorden* (25:e ggn 22 n) — 26—28 Hallström, Iv.: *Mjöl-narvargen*, operett i 1 akt. (Fargeau: hr Victor Dahlgren, som gäst; Martha, Toinette: fröken Ekström, fru Jensen; Antoni, Boniface, Picard: hr Frank, Strömberg, Lundahl).

Musikal. Akadem. Nov. 22 Amalia Riegos konsert (bitr.: frkn. Wolff, Carlh. Gyllensköld, fruntimmerskör, anförd af Dokt. Svedbom) — Nov. 25 *Matiné* till Aug. Edgrens minne (bitr.: kapellm. Henneberg, solister och körpers. fr. operan, hr Salom. Smith, flere manliga sångkörer — 26 *Filharmoniska Sällskapet* 1:a Abonnementskonsert 1) Dvorak: körer à Capella, (Gyllene åkrar, Attonklockan) — 2) Aria, sj. af frkn Wolff — 3) Jacobsson, John: »Helsning till våren», kör à Capella, »Dansvisa» med kör o. piano — 4) Hallén: »Das Aehrenfeld», för frunt-kör och piano — 5) Kjerulf: Visor, sj. af frkn Wolff — 6) Schumann: Schön Rohtraut, Mendelssohn: Jagtsång, körer à Capella

— 7) Heise, P.: »Volmerslaget», för manskör och messingsinstrument.

Vetenskaps-Akadem. *Trio-Soaré* af fru Alice Lindberg-Larsén, hr Zetterqvist, Bach — 1) Mozart: Piano-Trio n:o 2, B-dur — 2) Beethoven: Sonate op. 96, G-dur för violin och piano — 3) Saint-Saëns: Piano-Trio op. 18, F-dur.

»Vintermånadens» sista veckor ha varit särdeles rika på musiken. Fröken Oselios andra gästuppträdande, i Boitos »Mefistofeles», är af dessa det mest betydande. Om meningarne om hennes Carmen voro mycket delade och om en och annan här liksom i Köpenhamn ville spåra Carmendrag äfven i hennes Margareta, så var dock framställningen af denna rol likasom Helenas i samma opera — ty fröken O. utförde båda på samma afton, likasom förut hos oss fröken Ek — så storlaget konstnärlig i det hela, att meningarna om en och annan detalj ej kunna inverka på bedömandet och erkännandet af denna prestation, såsom en af de mest utmärkta som framstälts på vår operascen. Detta gäller i synnerhet fängelsescenen och den klassiska Valpurgisnatten med den kraftigt dramatiska sången om Ilions undergång. I trädgårdsscenen fann man en helt annan Margareta än den, som vi äro vana vid; troligen Boitos Margareta, sådan han uppfattat henne och hon under hans anspicier instuderats af fröken Oselio, och denna visade bilden af en minderårig ungmö, nästan en skolflicktyp i stället för den mera utbildade, poetiska Margareta, som tecknas i Gounods »Faust» och som vi sett i sorgespelet »Faust» på Nya teatern. I »Mefistofeles» blifver derför skilnaden mellan trädgårdens och fängelsets Margareta större än den korta tiden från den ena situationen till den andra synes göra möjlig. Hos Göthe säger visserligen Faust efter första mötet med Gretchen: »O Gud hur skönt det barnet var, den skönsta mö jag skådat har», men detta innebär ej att hon är endast ett barn, och då Mefistofeles säger att han ej förmår något öfver henne, så ren som hon är, säger Faust: »Dock är hon mer än fjorton år». Margareta själf berättar att hon får sköta hela hemmet, hon utforskar Fausts åsichter i religion och säger till Marta vid ett tillfälle: »O förr hur hårda tal jag höll, när någon starkare syster föll»; allt detta visar en mogenhet som förutsätter en framskridnare ålder än den, hvari fröken Oselios Boito-Margareta framträdde. Trädgårdsscenen i Mefistofeles är dock mindre att göra af, om än kvartetteten i musikaliskt hänseende är intressant. I fängelsescenen deremot eröfrade fröken Oselio fullständigt publiken med sin gripande framställning af den vainsniga, ännu hängifvet älskande ungmön med sina ljusa och dystra minnen af den korta kärlekssagan. Sång och dramatisk förmåga förenade sig här

till en konstprodukt af ädlaste slag, full af fina detaljer och storartad kraft. Den klassiskt ädla bilden af Helena och den förträffliga vokala framställningen af denna rol, rönt med rätta samma varma, man kan väl här säga entusiastiska bifall som Margaretas sista scen framkallade. Herr Brun syntes mindre väl disponerad vid nämnda första framställning af operan och Mefisto-Fahlström föreföll svagare i vokalt hänseende än förut. En behaglig Pantalis, så till röst som apparition, var fröken Jungstedt. Duetten mellan henne och Helena i aktens början togs nu i hastigare tempo än man förut använt. Med uppträdandet i Mefistofeles d. 30 Nov. hvilket egde rum inför fullsatt salong och under storartadt bifall avslutade fröken Oselio sitt gästspel här för denna gång och lemnade Stockholm följande dag.

Fru Hedéns, första debut, på operan, som Neméa i »Konung för en dag» kunde vi med anledning af konsertbesök ej bevista, men densamma säges ha varit rätt lyckad, såsom man kunnat vänta med kännedom om hennes uppträdande förut i sångroller på Södra Teatern och Djurgårdsteatern.

Af de andra teaternas har Södra T. upptagit Iv. Hallströms lilla roliga operett »Mjöl-narvargen» med Victor Dahlgren i mjöl-nardrängens rol, i hvilken han för 17 år sedan excellerade på n. v. dramatiska teaterns scen. Huru Operetten tager sig ut på söder ha vi ännu ingen erfarenhet om. Vasateatern har fått en nyhet i »Den nye Mikadon» som med sin melodiosa om än icke synnerligt originela musik står vida öfver Offenbachianerna med dess trivialiteter, ehuru åt det komiska elementet af såväl librettisten som komponisten kunnat skänkas mera lif och friskhet. Uppsättningen är, särdeles hvad kostymer beträffar, ganska lysande och af hufvudpersonerna i pjesen förtjena hvad sångpartiet särskildt beträffar fröken Anna Pettersson, hr Kloed och Johansson det bifall de framkalla. Den senares präktiga röst vilja vi särskildt påpeka.

Konserterna under de sista veckorna framstå både till antal och värde. Efter kronologisk ordning ha vi att börja med trio-soaréen i Vetenskapsakademiens hörsal. Mozartstrion, som inledde densamma hör ej till denne mästareshörsalens verk, också var det först med andra numret, Beethovens sköna duett, som publikens intresse började stiga, hvilket kulminerade i Saint-Saëns mästerviga trio, hvars svåra pianoparti af fru Larsén återgafs med en öfverlägsen förmåga. Det lifliga bifallet efter densamma innebar helt visst en önskan om fortsättning af dessa triosoaréer. — Fröken Riegos konsert hade samlat en talrik publik till Musikal.-akademiens stora sal. Konserten inleddes med en rätt anslående aria med kör, i nyitaliensk stil, af Mancini.

nelli (kapellm. vid Apolloteatern i Rom, f. 1848, känd genom sin opera »Cleopatra»). Såväl i denna som i de stora ariorna ur »Lucie» och »Dinorah» (skuggarian) ådagalade konsertgifvarinnan den stora tekniska konstfärdighet samt den smak och varma känsla i föredraget, som utmärka hennes talang och de senare egenskaperna gjorde sig i synnerhet gällande i Gounods »Jerusalem», som nu gifven med kör framstod i hela sin skönhet, samt i Hallströms »Dagsländen», utsökt ackompanjerad af komponisten, och Winterhjelmss »Gutten och Huldren». En utvald blandad kör sjöng mästerligt under komponistens dr Svedboms ledning tre mindre visor i folkton hvar ibland den tredje med sin humoristiska karakter slog mycket an och måste gifvas om. Fröken Wolf biträdde med ett par sångnummer af Godard och Massenet samt, utom programmet, med Sjögrens vackra »Jahrlang möcht ich so dich halten», ackompanjerad af honom sjelf. Det omvexlande programmet upptog äfven några piano-nummer, utförda af fröken Carlheim-Gyllensköld, som synnerligen väckte bifall med sitt brillanta utförande af Moszkowskis E-dur-vals. Matinéen, som till Aug. Edgrens minne gafs senare i samma lokal, gafs oss ej tillfälle att öfvervara; såväl manskörerna som quartetterna och solonummerna af hrr Sal. Smith och Lundqvist sägas ha utförts till de talrika åhörarnes stora belåtenhet.

Det återstår oss nu att nämna något om våra sängsällskapskonserter. Båda voro emellertid hufvudsakligast repriser, hvarför vi helt kort kunna redogöra för dem. Filharmoniska Sällskapet bjöd, utom gamla goda saker, på tre nyheter: »Aftonklockan» af Dvorak, »Helsning till våren» af John Jacobsson och P. Heises »Volmerslaget». Af de båda förstnämnda — körer å capella — är den böhmiska komponistens förtjusande vacker och väckte äfven ett bifall, som hardt när föranellede en gerna sedd bissering. Den Jacobsonska nyheten är melodiskt behaglig och väl gjord men öfverglänstes nu af hans förr sjungna, lifliga »Dansvisa» med dess vackra pianoackompanjement. »Volmerslaget» är ett praktigt körstycke för mansröster af den bekante danske sängkomponisten och ursprungligen skrifvet med pianoackompanjement (så gifvet här af P. B:s kör) hvilket utbyttis mot messingsorkester, af dir. Carstensen i Upsala, der stycket förut gifvits i denna form. Särdeles vacker och effektiv är teckningen midt i detsamma af danskarnes hvila och uppvaknande genom hedningsflockens stridsngny. Beträffande utförandet kan endast den anmärkningen göras, att en större manskör behöfts för den rätta proportionen mellan sängen och messingsackompanjementet. Fröken S. Wolf biträdde med några väl utför-

da och bifallsväckande solonummer. Filh. Sällskapet och dess dirigent hel-sades vid konsertens slut med varmt erkännande för det välbekanta utsökta körföredraget af den rätt väl besatta salongen, i hvars loge man såg konungen och prins Carl.

Musikföreningen har med Berlioz' storlagna »Faust» börjat sin konsertsäsong. Nu som förut var Kgl. operans salong utsäld och en ny »Faust»-konsert måst annonseras, som naturligtvis ledde till samma goda resultat. I solopartierna fick man nu höra fru Edling och hr Strandberg (Faust) samt hrr Nygren (Brander) och den från början så lyckligt funne, till verkets framgång så mycket bidragande Mefistorepresentanten Salomon Smith. Det stora och svåra musikverket, för hvilket vi förr redogjort, utfördes, på obetydliga undantag när, med stor jemnhet och kraft samt god nyantering under kapellm. Nordqvists säkra ledning och hade i solostämmorna denna gång mycket goda representanter.

I Berns salong låta för närvarande höra sig fyra unga och täcka damer, systarne Drobil och Harrer — en »Wiener-dam-Waldthorn-quartett» i kostym, som ganska behagligt utför enkla stycken på dessa för damer mindre vanliga instrument.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Wagners »Lohengrin» gafs sista november, för 75:te gången här, med fröken Wellander som gäst i Ortruds rol och hr Brun i titelrolen, som han nu sjöng med svensk text.

Kammarmusiksoaré af hrr Aulin, Bergström, Sjöberg och Carlsson gifves d. 4 Dec. hvarvid utföres: Quartett af Haydn, Quintett för piano, flöjt, klarnett, valdhorn, fagott af A. Rubinstein spelad här för första gången och med kapellm. Henneberg i pianostämman, till sist Quartett af Edv. Grieg gifven för 10 år sedan af Heckmanska quartetten.

Operasångaren Helmer Strömberg annonserar konsert i Adolf Fredriks kyrka d. 4 Dec. kl. half 8 e. m. med bitr. af fru Edling, frökn. Wellander och Karlsohn, hrr Lundmark, W. Heintze, C. Bach och E. Åkerberg. Konserten inträffar olägligt nog för många samtidigt med kammarmusiksoaréen.

Violinisten Tor Aulin, som nyligen med stor framgång låtit höra sig i Kristiania, der han d. 17 Nov. på Musikföreningens konsert väckte entusiasm med Max Bruchs konsert, har från Petersburg mottagit det smickrande anbudet att medverka i den förträffliga Auer'ska quartetten och reser dit straxt efter nästa kammarmusiksoaré. I Kristiania blef han invald till hedersleda-

mot i »Kvartettföreningen», efter att ha spelat å dess sammankomst. Utom honom har denna utmärkelse förut endast tillfallit Erika Nissen, Agathe Gröndahl, Joh. Svendsen, Edv. Grieg, Neupert, Sarasate, Popper, Sauret och Scharwenka.

Svenska sångartister i utlandet. Fröken **Sigrid Arnoldson** har med lysande framgång sjungit i Warschau, der den graciösa sångerskan med sin utmärkta sängkonst likasom öfverallt annorstädes eröfrat publikens ynnest. — **Emelia Enström** är namnet på en sångerska, som i Manchester för ej längesedan uppträdde med mycket bifall.

Herr **F. Söderman** vistas fortfarande i Paris och har nu i öfver nio månader sjungit der för prof. Delle Sedie. En med denne bekant svensk berättar att sångarens röst mycket förändrat sig till sin fördel, så att man nu knappast känner igen densamma. Flere sakkunniga personer anse Södermans röst för en af de vackraste i Paris för närvarande, och hans lärare tror att han skall blifva en mycket framstående sångare. Herr **Brag** har med mycket bifall uppträdde i Pilsen som kardinalen i »Judinnan». **Leonard Labatt** har mottagit ett 3-årigt engagement i Amerika för uppträdande å konserter och i operor under 3—4 månader årligen. Herr Labatt, som en tid varit bosatt i Paris, afreste till Amerika för en månad sedan. Hans honorar lär vara ganska betydligt.

Fru Charlotte Strandberg, som eger så stora och mångåriga meriter från vår operascen, kommer att om någon tid taga afsked från scenen. Programmet för denna afskedsrepresentation upptager »Alphyddan», hvari den värderade recettagerskan utför Betlys roll, och derefter i »Regementets dotter», sin gamla roll såsom markisinnan von Streckenfelt. En särskild lockelse vid detta tillfälle är fru Östbergs återuppträdande i en opera comique; hon kommer nämligen då att öfvertaga Maries rol i sistnämnda opera.

Fröken Clara Skytt, hr Fritz Arlbergs elev, hvars ovanliga och präktiga röst vi här gjort bekantskap med, har med stort bifall biträdde vid en konsert d. 2 d:s i Berlin, då hon föredrog arior af Hallström och ur Glucks »Orfeus».

Prisbelönt svensk tonsättare. F. d. hofkapellm. **Josef Dente** har erhållit 3:e priset för en symfoni vid en af Koncerthaus i Berlin anställd pristäffan. Till denna hade 57 symfonier inlemnats. Prisen voro 1,000, 500 och 300 mark. De andra pristagarne voro Georg Schumann i Leipzig och Ferd. Manns i Bremen.

Hjalmar Meissner, den unge pianisten, f. n. orkesterdirigent i Helsingfors, har nyligen aflagt fullständig mu-

sikdirektörsexamen vid konservatoriet härstades.

Erik Åkerberg, den unge begåfvade tonsättaren, har avslutat en större komposition till K. A. Melins dikt »Prinsessan och svennen»; stycket är satt för soloröster, kör och orkester, Hr Å hemkom i somras efter ett längre uppehåll för musikstudier i Paris och någon tid äfven i Berlin.

C. A. V. Lundholms Orgelfabrik, Stockholm har nu utfört en ny konstruktion å orgelharmoniums, afseende att vid behof låta *melodien* i ett stycke framträda med fördubblad tonstyrka, hvilket har sin fördel i flere hänseenden, såsom t. ex. för att i skolor eller större samlingslokaler leda sången.

Utom ofvanstående konstruktion tillverkar firman såväl patenterade som andra slags orglar i stort urval af alla storlekar. De större pedalorglarna, lämpliga för mindre kyrkor, kunna förses med 6 olika koppel, hvilket är det största antal som hittills, vare sig i Europa eller Amerika, applicerats på orgelharmonier.

Ny svensk orgel. Nyligen afprovades af direktör W. Heintze inför åtskilliga inbjudne en af firman Akerman & Lund härstades förfärdigad orgel, på hvilken nya uppfinningar af verklig betydelse tillämpats och det vackra verket ådrog sig alla närvarandes rättmätiga beundran. Denna nya orgel har 17 stämmor, fördelade å manualer och pedal, samt 10 koppel.

Samtliga dessa stämmor ega en skön och klangfull ton jämte intonation efter hvarje stämmas rätta karaktär. De förnämsta äro violin med väl funnen timbre och som snabbt angifver tonen i de snabbaste passager; oboe och fagott äro äfven af en vacker och jämn intonation samt ange ton snabbare än någon här hittills bygd orgel. Dispositionen är fördelaktigt uppställd. Sålunda är i första manualen anbragt en dolce 8, som lämpar sig till ackompanjement för andra manualens solostämmor. Genom kollektivkopplarna — hvaribland en s. k. rullsvällare — har en väsentlig förbättring i orgelkonstruktion vidtagits. Från hvilken registrering som helst kan man utan registerutdrag öka och minska styrkan. Den synnerligt ändamålsenliga och sinnrika nykonstruktionen har åstadkommit endast genom förändrad konstruktion af väderlådorna. Den nya orgeln, som är till salu för 11,000 kron. hedrar högeligen konstruktören och fabrikanten.

Musikaliska konstföreningens årssammankomst egde rum i Musikaliska akademiens lokal d. 25/11. Sedan revisionsberättelsen uppläst och direktionen beviljats ansvarsfrihet för 1887 års förvaltning, företogs de föreskrifna valen.

Till ledamöter i direktionen återvaldes, enligt A.-B., härads höfdingen S. H. Vikblad, ordförande, d:r V. Sved-

bom, sekreterare, kammarmusikus. A. F. Lindroth och musikförläggaren O. Hirsch, skattmästare. — Till revisorer utsågos musikhandlaren Alb. Schildknecht och bibliotekarien J. A. Ahlstrand. Till granskare af inlemnade arbeten valdes de samme som föregående år: direktör Alb. Rubenson, professor N. W. Gade och kapellmästaren J. Svendsen i Köpenhamn. Till medlemmar af inköpsnämnden invaldes kapellmästaren C. Nordqvist, professor I. Hallström och kapellmästaren J. Dente med musikhandlaren J. Bagge till suppleant.

Föreningen har under detta år till ledamöter utdelat: Valborg Aulin: stråkvartett, och John Jacobsson: cavatina för en röst med piano. — Utdelningen för nästa år blifver: Qvintett af Erik Åkerberg och sonat för piano af Richard Andersson.

Föreningens styrelse har i dessa dagar utlyst ny täflan, och böra de svenska och norska tonsättare som önska deri deltaga senast den 1 april 1889 insända sina arbeten till expeditionen (Stora Nygatan 12).

Upsala. Symfonikonsert gafs i början af Nov. å Gillesalen af Akademiska kapellet under Iv. Hedenblads ledning. Vid detta tillfälle utförde hofkapellm. Henneberg solopartiet i Mozarts D-moll konsert och en ny konsertouverture af Hedenblad utfördes, hvilken komposition såges vara talangfullt skriven med friska rytmer och god orkestrering. I första dagarna af Dec. skulle Wennerbergs oratorium »Jesu födelse» utföras under samma dirigent i universitetsaulan.

I S:t Pehrs kapell gafs d. 19 Nov. en konsert för välgörande ändamål, hvarvid af svenska kompositioner utfördes »Virgo gloriosa», damkör med sopransolo af Aug. Söderman och »Benediction» af A. Dahl, sång med obligatviolin och piano, utförd af Fru Montgomery samt hrr Ragnar och Adrian Dahl. Af den sistnämnde gafs äfven ett »Pastorale», manskör och sopransolo med ackompanjement af orgel och piano (ursprungligen skrivet till hans föräldrars silfverbröllopshögtid) ett verk som lär ha väckt ganska stort bifall. Herr A. Dahl ledde äfven konserten i sin helhet.

Köpenhamn. E. Hornemanns nya opera »Aladdin», af oss förut omnämnd, gick öfver scenen här vid galaföreställningen å Kgl. teatern d. 18 d:s med anledning af Kung Christians regeringsjubileum. Musiken och uppsättningen samt utförandet berömmes, men libretton såges vara långträdig. Stilen i musiken — säger Hamerich i Nationaltidende — är svår att utleta; af Wagnerianism finnes der intet, mera af Schumann och Marschner. Hr Ödmann-Aladdin hade ett mycket stort parti; han var nästan under hola operan inne på scenen.

Hamburg. På Stadt-teatern har med stor framgång gifvits en komisk 3-akts-opera »I lagens namn», text och musik af Siegfried Ochs. Operan tros komma att bana sig väg till utlandets scener.

Dresden. Hector Berlioz' opera »Benvenuto Cellini» uppfördes här första gången d. 3 Nov. och hade en lysande framgång.

Paris. *Oscarine* är namnet på en ny 3-akts-operett med text af Nuitter och Guinon, musik af Victor Roger (kompos. till »Josephine såld af sina systiar»), hvilken operett nyligen första gången uppförts på Bouffes-Parisiens. Musiken lär vara ganska täck men mattas af mot slutet. Texten påminner mycket om »Postiljonen från Lonjumeau».

Musiksällskapet i Kalmar hade d. 17 Nov. sin första generalrepetition för vintern, då bland annat utfördes Ouvert. till »Titus» af Mozart (för orkester), sonat för violin och piano af Händel, »Kjörevisa», norsk folkvisa, arr. af Lindeman (dubbel damkvartett), »Liten Karin», folkvisa, solokvartett med kör arr. af Lindeman, »Der Wassermann» och »Zigeunerleben» (med orkester) af Schumann. Sällskapets styrelse utgöres i år af seminariirektor I. G. af Geijerstam (ordf.), musikdirektör A. J. Johansson, lektor K. Melander, och musikläraren G. Johansson (anförare) samt fruarna Ebba Bæhrendtz, Mimmi Medelius och Julia Holm.

Dödsfall.

Choudens, Antoine, en af nutidens förnämsta musikförläggare, afled den 16:de nov. i Paris, der han dref sin verksamhet, 63 år gammal. Han var dotterson till Pacini, Rossinis, m. fl. italienska tonsättares förläggare. Genom en tillfällighet blef han 1859 förläggare af Gounods »Faust», och det var hufvudsakligen denna opera och Bizets »Carmen» som gjorde honom till millionär. Hans affär och förmögenhet öfvergår till sönerna Antony och Paul de Choudens.

Gondinet, Edmond, berömd fransk teaterförfattare har afledit i Paris under sistl. november nära 60 år gammal. Han var bl. a. författare af libretton till Délibes opera »Kungen har sagt det».

Hvarjehanda.

Musikens språk. Ludwig Wihl, den tyske skrifställaren gaf en gång följande definition på musiken. Han skref nämligen: »Musiken kan säga: jag älskar; men den kan ej säga: jag älskar dig.

PRESENTKORT

å
Svensk Musiktidning

tilhandahållas å tidningens Expedition, Olofsgatan 1, (1 tr. upp öfver gården) samt hos herr. Bok- och Musikhandlare. Obs. Lämpliga till julklapp.

Agenter

säkra och pålitliga, antagas för Svensk Musiktidnings spridning i landsorten mot god provision. Närmare genom korrespondens med tidningens redaktion.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.
Kongl. Myntet.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å Svensk Musiktidnings expedition, Hötorget 6, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Ett nytt godt Pianino

säljes om snar uppgörelse sker, för det ytterst billiga priset, af **550 kronor**, kontant likvid. Närmare upplysningar meddelas å Svensk Musiktidnings expedition, Olofsgatan 1.

Undertecknad gifver fortfarande undervisning i
Sång, Dramatik och Plastik
om anmälan göres mellan
kl. 10—11 f. m.
Sturegatan 24.
Signe Hebbe.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmoonier af de bästa Tyska & Amerikanska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners världsberömda Flyglar, samt Rönnischs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

Piano- och Sång-

lektioner erhållas af god beskaffenhet till moderat pris. Närmare upplysning lemnas å Svensk Musiktidnings byrå, Hötorget 6, 1 tr. upp från Olofsgatan kl. 12—1 midd.

Svensk Musiktidnings

Musikalbum 1887

inneh. Pianostycken af Em. Sjögren, Stephen Heller, Th. Kirchner, F. H. samt sånger af Gösta Geijer, A. M. Myrberg, A. L. — kan köpas i musik- och bokhandeln samt å tidningens expedition för 1 krona.

PIANON

utses och uppköpas af en van och säker person, som känner väl till härvarande instrumenthandlare, och om hvilken upplysning meddelas å Svensk Musiktidnings Expedition.

Till salu å denna tidnings Expedition, i Bok- och Musikhandeln:

Svensk Musiktidnings

Musikalbum 1888. — Pris 1 krona.

Innehållande: för Piano: *Auber: Andante, Adr. Dahl: Scherzo och Jultankar, Vict. Hollender: Canzonetta; Hambopolska* (från Västergötland) —; För sång: *Conr. Nordquist: Trubaduren*, romans för bariton; *John Jacobsson: Farväl; Ika: "Löft dit Hoved, du raske Gut!"* ord af Bj. Björnson.

Obs. *Aubers »Andante»* skrefs och tillagnades prins Oscar (vår nuv. konung vid ett hans besök i Paris-Konservatoriet.)

Hambopolskan, upptecknad från ett bondbrolopp i Västergötland, har hittills ej varit tryckt och bekant.

Violiner, Zittror, Strängar etc. och alla sorters Blåsinstrumenter, bäst och billigast, direkte från Instrument- och strängfabriken

Ernst Reinhard Voigt

Markneukirchen
(Sachsen).

Prislister gratis och portofritt

INNEHÅLL: En wagneristisk affälling. — Aug. Södermans manuskriptsamling af A. L. (forts). — Beethovens och Schuberts sista gradäggning (slut) — Huru Beethoven såg ut. — Musikpressen. — Från Scenen och Konserterna. — Från In- och Utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Musikbilagans innehåll: Pianostycken: *Canzonetta* af V. Hollender, *Jultankar* af Adr. Dahl, *Hambopolska* från Västergötland (nyupptecknad). — Sång: *"Löft dit Hoved du raske Gut!"* af Ika.

Prenumeration på och lösnommersförsäljning

SVENSK MUSIKTIDNING

Cigarr- & Tidningsffären

45 Regeringsgatan 45.

Allm. Telefon 58 57.

Bell Telefon 716.

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1885, 1886

och 1887 säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr årgång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för alla tre, då kontant likvid med beställning efter noggrann adress sändes direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.